MOKYMOSI VEIKLŲ BE KOMPIUTERIO RINKINYS

Finansinio nestabilumo ratas

Šios žaidybinės veiklos be kompiuterio metu dalyviai tampa laisvai samdomais darbuotojais, susiduriančiais su nereguliariomis pajamomis ir nenuspėjamomis išlaidomis. Kiekvienas žaidėjas ar komanda valdo išgalvoto asmens finansus: gauna pajamas nereguliariai ir patiria periodines bei netikėtas išlaidas (pvz., nuomos, įrangos remonto, gydymo), taip pat susiduria su vėluojančiais klientų mokėjimais.

Tikslas – per kelis raundus (savaites ar mėnesius) pasiekti finansinį stabilumą, strategiškai planuojant išlaidas bei taupymą ir nustatant prioritetus. Įvykių kortelės sukuria neapibrėžtumą ir verčia dalyvius iškart pritaikyti planus.

Dalyviai gauna taškų už teigiamą sąskaitos likutį, kaupiamas santaupas ir sėkmingai padengtas netikėtas išlaidas. Prastas planavimas ar rizikingi sprendimai gali sukelti finansinį nestabilumą ir grįžtamojo ryšio ciklą, veikiantį tolesnius raundus.

Tikslinė grupė

- ☐ Žemos kvalifikacijos suaugusieji, kurių skaitmeninės kompetencijos menkos
- ☑ Žemos kvalifikacijos suaugusieji, kurie yra įgiję ribotą formalųjį išsilavinimą ar kvalifikaciją
- ☑ Žemos kvalifikacijos suaugusieji, retai dalyvaujantys mokymosi visą gyvenimą veiklose ar mokymuose

Mokymosi tikslai

Šios veiklos metu suaugusieji besimokantieji ugdys gebėjimus:

- analizuoti ir valdyti nereguliarius sistemos įvesties srautus bei nenuspėjamus apribojimus;
- taikyti dekompozicijos principą ir skaidyti sudėtingą sistemą į sudedamąsias dalis: įvesties kategorijas,

Co-funded by the European Union

CC BY NC SA

Šis projektas bendrai finansuotas Europos Komisijos programos „ERASMUS+“ lėšomis. Šiame leidinyje pateikiama tik autorių nuomonė. Nei Europos Komisija, nei SEPIE negali būti laikomos atsakingomis už šiame leidinyje pateiktos informacijos naudojimą.

Tema

Asmeninių finansų valdymas neapibrėžtumo sąlygomis, ypač dirbant laisvai samdomą darbą ar vykdant trumpalaikius užsakymus

Trukmė

60 min.

Lygis

Pažengusiųjų

Taikomi informatinio mąstymo principai

- ☑ Dekompozicija
- ☑ Šablonų atpažinimas
- ☑ Abstrakcija
- ☑ Algoritminis mąstymas

Metodinis požiūris

- ☑ Žaidybinimas
- ☐ Iššūkiais grįstas mokymasis
- ☐ Mokymasis bendradarbiaujant
- ☐ Patirtinis mokymasis

pastovius bei kintamus elementus ir išteklius;
- atpažinti informacijos srautų šablonus ir laikui bėgant pasikartojančius elementus;
- taikyti abstrakciją ir sutelkti dėmesį į pagrindinius prioritetus bei apribojimus, atsisakant neesminių detalių;
- kurti ir koreguoti strategijas, padedančias išlaikyti stabilumą ir veiksmingai veikti neapibrėžtumo sąlygomis.

Kompetencijų sritys

a) Inovacijų kompetencijos

- ☐ Kūrybiškumas
- ☑ Kritinis mąstymas
- ☑ Problemų sprendimas
- ☑ Bendravimas
- ☐ Bendradarbiavimas

b) Informacinio raštingumo kompetencijos

- ☑ Gebėjimas rasti, suprasti ir kritiškai analizuoti informaciją
- ☑ Skaitmeninio ir vaizdinio turinio interpretavimas
- ☐ Žiniasklaidos įtakos ir šališkumo suvokimas

c) Gyvenimo ir karjeros kompetencijos

- ☑ Lankstumas ir gebėjimas prisitaikyti
- ☑ Iniciatyvumas ir savarankiškumas
- ☐ Socialumas ir tarpkultūrinė kompetencija
- ☑ Produktyvumas
- ☑ Lyderystė ir atsakomybė

Mokymosi rezultatai

Atlikę veiklą suaugusieji besimokantieji geba:

- stebėti ir valdyti įvesties bei išvesties srautus neapibrėžtoje ir kintančioje sistemoje;
- atpažinti srautų šablonus ir laikui bėgant pasikartojančius iššūkius;
- taikyti dekompozicijos principą ir abstrakciją siekiant supaprastinti sudėtingus sprendimų priėmimo

procesus;
- koreguoti strategijas atsižvelgiant į kintančias sąlygas ir apribojimus;
- priimti pagrįstus sprendimus, padedančius ilgainiui išlaikyti ar didinti stabilumą.

Fasilitatoriaus užrašai

- Žaidimo eiga ir taisyklės (pajamų gavimo raundai, išlaidų kortelės, santaupų stebėjimas) turi būti paprastos ir aiškios, kad dalyviai galėtų susitelkti į sprendimų priėmimą, o ne į taisykles.
- Numatykite nereguliarias pajamas (pvz., kintamas mokėjimų sumas, vėluojantį sąskaitų apmokėjimą), kad būtų atspindėtos tikroviškos laisvai samdomo darbo sąlygos.
- Įtraukite ir numatomų išlaidų (nuomos, sąskaitų apmokėjimo), ir netikėtų įvykių kortelių (skubių situacijų, vėluojančių mokėjimų, naujų galimybių).
- Parinkite tinkamą neapibrėžtumo lygį: dalyviai turėtų susidurti su iššūkiais, tačiau turėti galimybę daryti pažangą.
- Skatinkite žaidėjus planuoti iš anksto (taupyti, sudaryti biudžetą), o ne vien reaguoti į esamą situaciją.
- Leiskite rinktis įvairias tinkamas strategijas (rizikavimą arba atsargų taupymą) ir aptarkite jų pasekmes.
- Įtraukite grįžtamojo ryšio ciklus (pvz., mažos santaupos didina riziką vėlesniuose raunduose), kad skatintumėte ilgalaikį mąstymą.

Co-funded by the European Union

Finansinio nestabilumo ratas

1 žingsnis. Susipažinkite su savo finansine padėtimi

Dalyviai gauna laisvai samdomo darbuotojo profilį: nereguliarių mėnesio pajamų intervalą, pastovias išlaidas (pvz., nuomą, prenumeratas) ir pagrindines pragyvenimo išlaidas. Kiekvienas dalyvis ar komanda gauna pradinį likutį ir paprastą finansų apskaitos lapą.

Fasilitatorius pristato žaidimo raundus, atitinkančius savaites ar mėnesius. Kiekviename raunde dalyviai gauna pajamų ir išlaidų korteles. Tikslas – išsilaikyti ir išsaugoti finansinį stabilumą per kelis raundus.

Pirmiausia dalyviai suskirsto savo finansinę informaciją į aiškias kategorijas: pajamas, pastovias ir kintamas išlaidas bei taupymo tikslus.

Informatinio mąstymo akcentas: dekompozicija – asmeninių finansų skaidymas į aiškias dalis, padedantis suprasti sistemą.

2 žingsnis. Žaiskite raundus: pajamos, išlaidos ir pasikartojimai

Kiekviename raunde dalyviai ištraukia ar gauna pajamų ir išlaidų korteles. Pajamos nereguliarios (mokėjimai vėluoja, sumos kinta), o išlaidos apima ir numatomas sąnaudas, ir netikėtus įvykius (skubų remontą, pavėluotai gautas sąskaitas, naujas galimybes).

Po kiekvieno raundo dalyviai atnaujina finansų apskaitą ir ieško pinigų srautų pasikartojimų (pvz., mėnesių su lėšų trūkumu, pasikartojančių didelių išlaidų laikotarpių ar nepatikimų klientų).

Informatinio mąstymo akcentas: šablonų atpažinimas – pajamų svyravimo tendencijų ir pasikartojančios finansinės įtampos nustatymas.

3 žingsnis. Pritaikykite strategiją ir didinkite stabilumą

Remdamiesi pastebėtais pasikartojimais, dalyviai kuria ar koreguoja finansų strategiją: nustato taupymo taisykles, išlaidų prioritetus, kaupia rezervą ar keičia išlaidavimo įpročius kituose raunduose.

Jie turi pagrįsti strategiją ir paaiškinti, kaip ji padeda

išlaikyti ilgalaikį stabilumą neapibrėžtumo sąlygomis. Per paskutinius raundus išbandomas pasirinkto metodo veiksmingumas.

Informatinio mąstymo akcentai: abstrakcija – dėmesys svarbiausiems finansiniams veiksniams (pajamų stabilumui, būtinosioms išlaidoms, rizikai), atsisakant neesminių detalių. Algoritminis mąstymas – nuoseklios finansų valdymo strategijos kūrimas, siekiant didesnio stabilumo kintančioje sistemoje.

VEIKLOS KORTELĖS

Finansinio nestabilumo ratas

Kortelių kategorijos

Asmens aprašas

Pajamos

Pastoviosios išlaidos

Nenumatyti įvykiai

Prioritetų lygiai

Būtinas
Itin svarbu atsižvelgti

Aukštas
Svarbu

Vidutinis
Naudinga atsižvelgti

Šis projektas bendrai finansuotas Europos Komisijos programos „ERASMUS+“ lėšomis. Šiame leidinyje pateikiama tik autorių nuomonė. Nei Europos Komisija, nei SEPIE negali būti laikomos atsakingomis už šiame leidinyje pateiktos informacijos naudojimą.

Atspausdinkite skaidres ir sukarpykite, kad galėtumėte naudoti šioje veikloje.

Co-funded by the European Union

GRAFIKOS DIZAINERIS

Vidutinės mėnesio pajamos: €1,500

Pajamų pobūdis
Kas mėnesį atlieka kelis nedidelius projektus.

Stiprybė: Daug klientų mažina riziką prarasti visas pajamas.

Iššūkis: Mokėjimai dažnai vėluoja.

FOTOGRAFAS

Vidutinės mėnesio pajamos: €1,700

Pajamų pobūdis
Didelės išmokos gaunamos tik užbaigus projektus.

Stiprybė: Galimybė gauti dideles pajamas.

Iššūkis: Ilgi laikotarpiai be pajamų.

PRISTATYMO VAIRUOTOJAS

Vidutinės mėnesio pajamos: €1,300

Pajamų pobūdis
Pajamos gaunamos kas savaitę.

Stiprybė: Reguliarūs pinigų srautai.

Iššūkis: Pajamos priklauso nuo turimų užsakymų.

INTERNETO SVETAINIŲ KŪRĖJAS

Vidutinės mėnesio pajamos: €2,000

Pajamų pobūdis
Kasmet pasirašomos kelios didelės sutartys.

Stiprybė: Didesnės vidutinės pajamos.

Iššūkis: Netikėti tarpai tarp projektų.

NAUJAS KLIENTAS

Gauti €900.

NEDIDELIS PROJEKTAS

Gauti €300.

SĖKMINGAS MĖNUO

Gauti €1,400.

APMOKĖTA SĄSKAITA

Gaunamas pavėluotas mokėjimas.

Gauti €700.

NUOMA

Sumokėti €600.

KOMUNALINĖS PASLAUGOS

Sumokėti €120.

INTERNETAS IR TELEFONAS

Sumokėti €70.

MAISTAS

Sumokėti €250.

SKUBIOS GYDYMO IŠLAIDOS

Sumokėti €450.

Prioritetas: skubus

NEŠIOJAMOJO KOMPIUTERIO GEDIMAS

Sumokėti 700 Eur už remontą.

Prioritetas: aukštas

AUTOMOBILIO REMONTAS

Sumokėti €500.

Prioritetas: aukštas

MOKESČIŲ SĄSKAITA

Sumokėti €350.

Prioritetas: skubus

NENUMATYTAS ŠEIMOS ĮVYKIS

Sumokėti €400.

Prioritetas: skubus

NAUJA VERSLO GALIMYBĖ

Dabar investuoti 300 Eur.

Kitame raunde gauti 700 Eur.

Prioritetas: skubus

MOKYMO KURSAI

Sumokėti €100.

Kitame raunde gaunama 200 Eur papildomų pajamų.

Prioritetas: aukštas

GEROS NAUJIENOS

Šiame raunde nenumatytų išlaidų nėra.

Prioritetas: vidutinis